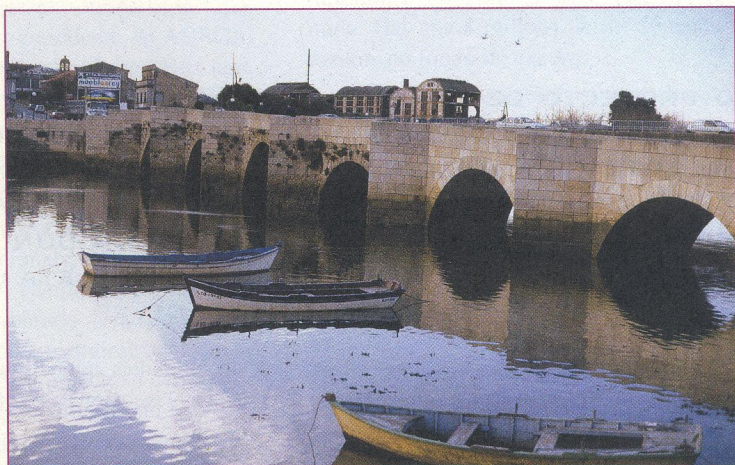

DO URBANISMO DO TEMPLE AO PARAÍSO NATURAL DE CECEBRE

VOLVENDO AO RÍO MERO NATURAL

Rafael Sánchez-Fernández e Xacobe Meléndrez Fassbender

O RÍO MERO, QUE FORMA A RÍA DO BURGO, ÁCHASE AMEAZADO POR UN AGRESIVO PROXECTO DE CANALIZACIÓN QUE CONVERTERÍA O RÍO NUNHA CANLE, DESTRUIRÍA O BOSQUE DE RIBEIRA E ELIMINARÍA RÍA MEANDROS E PONTES. PARA LOITAR CONTRA ESTE PROXECTO CONSTITUIUSE A PLATAFORMA "RÍO MERO NATURAL" (WWW.RIOMERO.ORG). ENTRE AS MÚLTIPLES ACTIVIDADES DESENVOLVIDAS POLA PLATAFORMA FIGURA A REALIZACIÓN DUN ROTEIRO PARA DIVULGAR A RIQUEZA PATRIMONIAL DO RÍO MERO NO TRAMO QUE PODERÍA SER CANALIZADO.

Xacobe Meléndrez

O roteiro iníciase na antiga ponte do Burgo, que une Cambre e Culleredo.

1º TRAMO : PONTE DO BURGO – PONTE DOS MUÍÑOS

Comezamos na banda dereita da ponte do Burgo, a carón do Paraugas, unha escultura funcional de principios do século XX, que levantou moita expectación durante a súa construción pola utilización de formigón, técnica vangardista naquela época. Hoxe existe unha réplica recente e de menor tamaño elaborada en granito.

A primeira parte da rota discorre polo paseo marítimo do Temple, río arriba, cara á Barcala, nunha zona de aspecto cambiante pola influencia das mareas, podendo observarse nela multitude de aves.

Despois de pasarmos por baixo da ponte da autoestrada, chegaremos ó muíño da Barcala, xusto na desembocadura. Este muíño aproveitaba a baixamar para moer. Aquí o "paseo" está cortado xusto no punto por onde antes pasaba sobre o río, polo que teremos que nos desviar até a estrada de Cambre e seguila pola beirarrúa que discorre a carón do río até a entrada da fábrica de aceite de Moyresa.

Veciños da zona levan anos queixándose dos cheiros desta fábrica da perigosidade dos seus vertidos líquidos.

Na ponte de entrada, un oco na vexetación indícanos o comezo dun carreiriño que, pola marxe dereita do río, conduciranos –despois de pasarmos baixo a vía do tren– até A Marisqueira, un lugar tradicional de baño e merendas, hoxe bastante esquecido. Con sorte, podeades tropezar con multitude de pequenos paxaros, ras e algunha tartaruga.

Pouco máis arriba, as silvas pechan a beira do río, polo que é preciso separarse do río e camiñar arredor de 150 metros a carón

do camiño de ferro. Logo, retornamos ao río collendo un sendeiriño que vai dar fronte da estación potabilizadora de augas da Telva.

Estas instalacións subministran auga potable, procedente do pantano de Cecebre-Abegondo, a unhas 350.000 persoas da bisbarra, sendo o propio álveo do río o que a conduce dende o encoro até a planta. Esta é unha das claves que garante unha calidade das augas máis que aceptable, se pensamos na forte humanización do contorno, aunque non ocorre o mesmo coas marxes do Mero, que pronto vemos invadidas por construcións ilegais.

POLO PASEO MARÍTIMO DO TEMPLE, RÍO MERO ARRIBA, DESFRUTAMOS DUNHA ZONA DE ASPECTO CAMBIANTE POLA INFLUENCIA DAS MAREAS, CON MULTITUDE DE AVES LIMÍCOLAS

Seguindo pola mesma beira dereita do río, pasaremos por baixo da ponte da estrada que vai de Cambre ao Mesón Vasco –a carón dela, entre a vexetación, achamos a vella e esquecida ponte de Sigrás, catalogada no Inventario de patrimonio histórico-artístico.

Dous quilómetros arriba, chegaremos á ponte próxima á estación de ferrocarril de Cambre. Aquí non hai máis remedio que subir até a estrada por un sendeiro empinado.

Unha vez arriba, atravesamos á outra beira e, unha vez pasada a ponte, volvemos retomar o sendeiro (pola ribeira esquerda) que nos levará até a ponte dos Muíños.

2º TRAMO: PONTE DOS MUÍÑOS – ENCORO DE CECEBRE

As persoas que desexen iniciar aquí a rota deben coller desde Cambre o camiño que vai ó Centro de Saúde e seguilo, sempre cara a dereita, até pasar por baixo da ponte do ferrocarril.

Este segundo tramo da rota discorre por un carreiro que vai pegado á beira esquerda do río, unha zona de beleza natural inigualable. Axiña tropezaremos cunha antiga presa rota, que subministraba enerxía aos muíños de gran xa desaparecidos. O seu labor continúa parcialmente as instalacións industriais de NORGASA que, aínda que moito menos integradas co contorno, elaboran tamén comida para os animais.

Aproximadamente a 1500 metros hai un pequeno tramo no que é preciso desviarse do río para sortear unha zona de paso difícil. Este punto está sinalizado convenientemente. Chegaremos de seguida á Ponte do Noceiro, preto dunha antiga tellera hoxe abandonada. Hai aquí uns prados rodeados por carballos e amieiros, onde pacen cabalos, que substitúen ás desaparecidas vacas, lugar bucólico que evoca unha paisaxe rural doutras épocas. Continuaremos pola mesma beira até chegar á estrada Cambre-Brexo no lugar de Cela, onde podemos observar outra das pontes catalogadas.

O val ábrese. Sobre estas chairas, que tradicionalmente se anegaban coas enchentes –antes da construción do encoromedran na actualidade árbores dun viveiro forestal.

Atravesando a estrada, continuamos a rota pola mesma marxe do río (a esquerda) e atoparemos outro tramo cun bosque ripícola verdadeiramente encantador, que nos levará

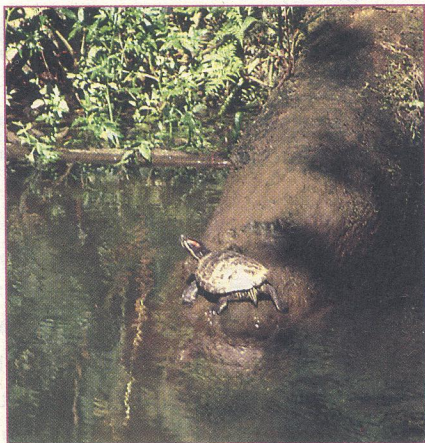
sen desvío ningún até a Ponte do camiño de Cecebre a Peiraio. No último anaño, teremos ocasión de contemplar unha ribeira “perfectamente cementada por propietarios privados”, gracias ao cal a arribada á ponte obriga a un exercicio doado de alpinismo.

Neste punto, atopamos o Muíño de Cecebre ou de Peiraio. A amabilidade dos seus propietarios permite ás veces velo en funcionamento.

**PERTO DO MUÍÑO DE
CECEBRE, TEREMOS OCASIÓN
DE CONTEMPLAR UNHA
RIBEIRA PERFECTAMENTE
CEMENTADA POR
“PROPIETARIOS” PRIVADOS**

Este muíño de maquina é unha preciosa xoia etnográfica con máis de trescentos anos de historia. Conta con tres moas, unha peneira mecánica, un enxeño con rodicio vertical de ferro que trituraba directamente a mazorca para alimentar a facenda –especial para utilizar nas enchentes, e que chegaba a mover 2 moas–, e un xerador hidroeléctrico aínda en uso, que até hai 15 anos vendía “luz” aos veciños...

Fronte do muíño, ó outro lado do río –marxe dereita– está o Merendeiro da “árbore caída”, un lugar precioso para repousar, beber, xantar e bañarse.

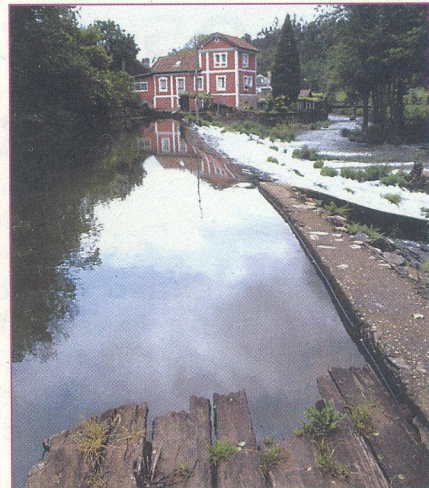

O tramo do río Mero que se pretende canalizar é o situado entre a presa de Cecebre e a desembocadura.

E logo, xa con folgos –seguindo por esta beira do Mero– camiñaremos entre campos de cultivo, vimbieiras, freixos e amieiros, compartindo o medio con donicelas e lontras, vendo mergullarse ao merlo rieiro, co seu característico babeiro branco.

Chegaremos, despois dun muro de cemento, a unha ponte esquecida, acceso dunha illa que oculta entre a vexetación os restos da maquinaria dun antigo serradoiro movido pola forza da auga.

Saltamos a estrada a carón do muíño dos Galiñeiros e á súa ponte-presa e conti-

O Muíño de Cecebre ou de Peiraio é unha preciosa xoia etnográfica con máis de trescentos anos de historia.

nuamos pola mesma beira, uns centos de metros até as comportas do encoro, onde é doado ver planando nas correntes térmicas estivais miñatos queimados, o que constitúe unha das citas de cría máis noroccidental desta ave de rapina diurna.

Á volta, os máis aventureiros poden regresar pola marxe dereita dende Os Galiñeiros. Tan só presenta uns metros de dificultade especial, nos que o camiño se ve máis pechado pola vexetación.

**Membros da Plataforma Río Mero Natural (www.riomero.org).*

Aquagest

“Calidade da auga e do medio ambiente”

*Traballamos día a día en Galicia,
dende fai máis de 25 anos,
cos mellores recursos humanos e
tecnoloxía punta para dispor de
auga boa e suficiente,
aproveitándoa ó máximo e
devolvendoa á natureza limpa e útil*

A XESTIÓN DAS AUGAS É O NOSO LABOR

